

BEZPIECZNA WYCIECZKA

Opracowanie: **Jan Szumiał**

Poradnik przeznaczony jest dla wszystkich osób odpowiedzialnych za organizację i przebieg wycieczek dla dzieci i młodzieży - dyrektorów szkół, nauczycieli, wychowawców, kierowników wycieczek i instruktorów.

Uwagi podstawowe:

- ❑ Zapewnienie wszystkim uczestnikom bezpieczeństwa to pierwszoplanowe zadanie opiekunów i organizatorów.
 - ❑ Nie załatwiamy wszystkiego w ostatniej chwili, na dzień przed wyjazdem. Przygotowanie dobrego planu i programu wycieczki jest pierwszą czynnością, którą należy wykonać.
 - ❑ Przygotowując wyjazdy i piesze wędrówki, oprócz zadbania o stronę organizacyjną, poświęćmy stosowną ilość czasu na omówienie z dziećmi zasad zachowania podczas planowanej wycieczki.
-

Odpowiednia liczba opiekunów grupy

- ❑ **Wycieczka piesza:** na każdych 30 uczestników wycieczki – min. 2 opiekunów (1 na początku, 2 na końcu grupy)
 - ❑ **Wycieczka autokarowa:** na każdych 15 uczestników wycieczki –min. 1 opiekun (należy zapewnić tylu opiekunów, ile jest wyjść z autobusu)
 - ❑ **Wycieczka górską:** na każdych 10 uczestników – min. 1 opiekun
 - ❑ **Wycieczka rowerowa:** na każdych 13 uczestników- min. 2 opiekunów (1 na początku kolumny, 2 na końcu kolumny)
 - ❑ Im więcej osób dorosłych, tym większe bezpieczeństwo.
 - ❑ W każdego typu wycieczce powinno brać udział co najmniej 3 opiekunów. Przy konieczności udzielenia pomocy można Ma to także znaczenie podczas przeprowadzania dzieci przez drogę dwujezdniową
-

Przypomnienie pierwsze

-dobra widoczność

- Ubiór uczestników wycieczki i ich opiekunów jest ważny niezależnie od tego, czy planujemy wycieczkę pieszą, rowerową, czy też autokarową. Nie traktujmy tej sprawy z przymrużeniem oka.

Poruszanie się w strojach z elementami odblaskowymi nie ośmiesza ani nas , ani dzieci!

- Opiekun czy organizator wycieczki ponoszą prawną odpowiedzialność za jej uczestników. Pamiętajmy, że grupa, której członkowie mają na sobie elementy odblaskowe- niezależnie, czy będą to specjalne kamizelki, opaski lub szarfy lub chusty - jest dużo lepiej widoczna w każdych warunkach drogowych.
-

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

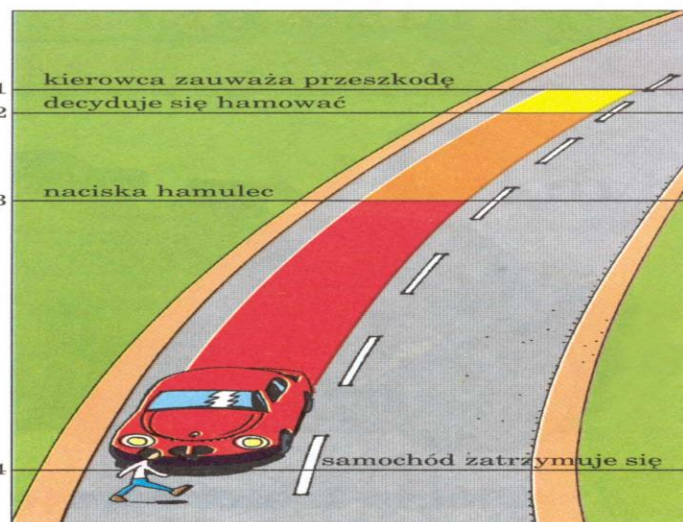
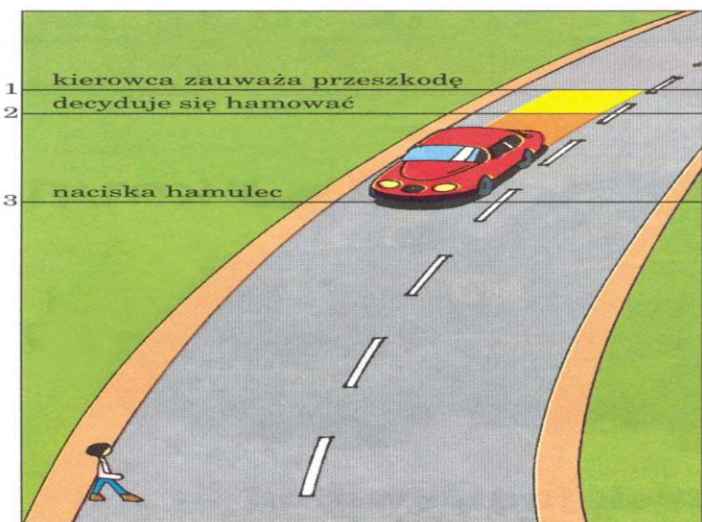
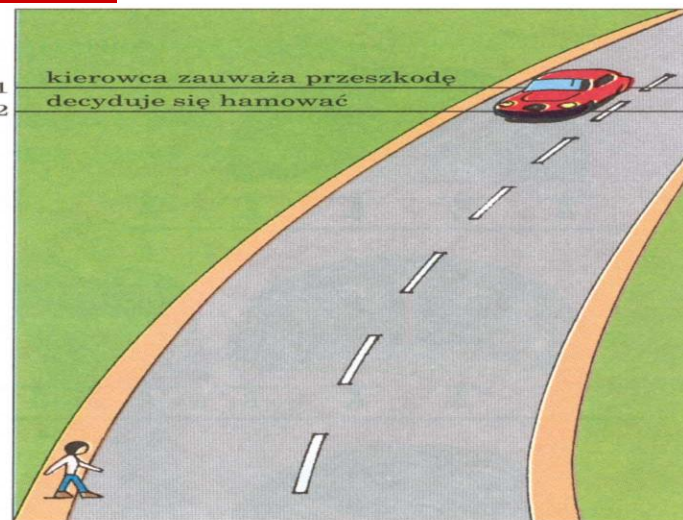
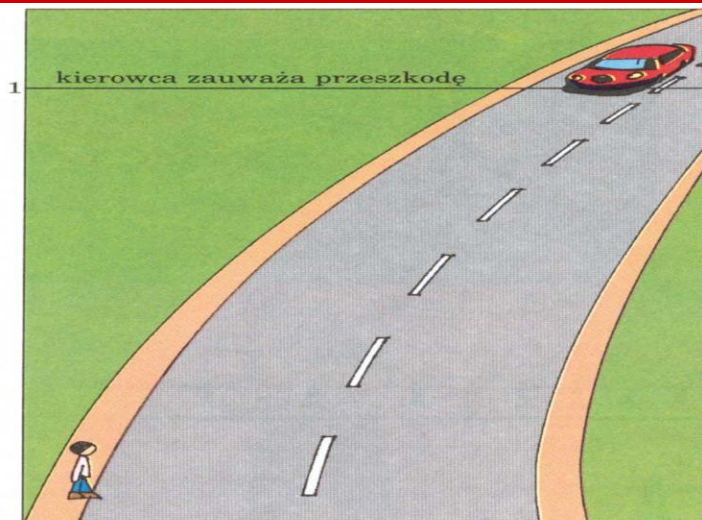

Przypomnienie pierwsze

-dobra widoczność

- Obecność elementów odblaskowych gwarantuje nie tylko wcześniejsze zauważenie grupy przez innych uczestników ruchu drogowego , ale także szybszą reakcję w razie ewentualnego zagrożenia. Po zmroku, kierujący pojazdem dostrzega osobę ubraną w ubranie z elementami odblaskowymi już z odległości **500m**. To jest o całe **400m**. wcześniej, niż dostrzegłby osobę nie mającą na sobie takich elementów.
-

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

- Osoby kierujące wycieczką i inne osoby nadzorujące, powinny być widoczne jeszcze lepiej od swoich podopiecznych.
- Dobrze jest, gdy osoby nadzorujące są ubrane w specjalne kamizelki odblaskowe z napisem np.: „**kierownik**” lub „**wychowawca**”...

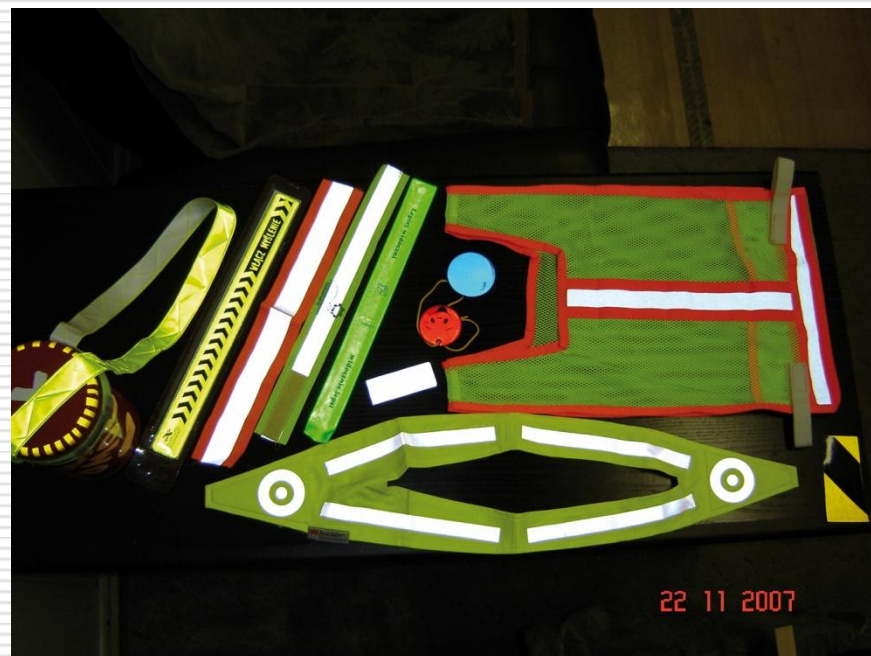
Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

...„instruktor”
CZY
„opiekun”.

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

- Dzięki stosowaniu elementów odblaskowych opiekunowi grupy łatwiej jest dostrzec np. zagubionego uczestnika wycieczki, ale także zagubionemu dziecku łatwiej będzie odnaleźć swoją grupę.

Przypomnienie pierwsze

-dobra widoczność

- **Artykuł 41** ustawy **“Prawo o ruchu drogowym”** brzmi następująco:

„Osoba wykonująca roboty lub inne czynności na drodze jest obowiązana używać w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu elementów odblaskowych odpowiadającym właściwym warunkom technicznym.”

Te „inne czynności” to także zabezpieczanie poruszających się po drodze grup dzieci i młodzieży.

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

- W **artykule 6.1.6** tej ustawy jest napisane:

„Osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię w wyznaczonym miejscu powinna być łatwo rozpoznawalna i widoczna z dostatecznej odległości, zarówno w dzień jak i w nocy”

Osoba ta upoważniona jest do dawania sygnału do zatrzymania się .

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

- Również kierowca autobusu szkolnego w trakcie wsiadania lub wysiadania dzieci może dawać innym uczestnikom ruchu sygnał do zatrzymania się. Polecenie wydawane jest przy użyciu **tarczy** lub **rozwijanej planszy do zatrzymywania pojazdów** (znak „STOP” barwy czerwonej z napisem i obwódką barwy żółtej)
-

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

Skąd wziąć elementy odblaskowe?

- Prowadzone w szkołach akcje, polegające na rozdawaniu znaczków odblaskowych są tylko w części skuteczne. Dzieci z czasem gubią lub psują otrzymane znaczki i gdy przychodzi do organizowania wycieczki, trudno jest skompletować odpowiedni zestaw.
 - Dobrym pomysłem jest przechowywanie w szkole kompletu specjalnych kamizelek lub innych elementów odblaskowych i pobieranie ich przez wychowawcę klasy lub wyznaczonego organizatora na czas trwania wycieczki.
-

Przypomnienie pierwsze

-dobra widoczność

- Kamizelki lub inne elementy odblaskowe mogą oczywiście zostać przez szkołę zakupione. Można jednak, w celach wychowawczo-szkoleniowych, zaproponować dzieciom samodzielne uszycie takich strojów w ramach zajęć praktyczno-technicznych lub wychowania komunikacyjnego. Na tej samej zasadzie dzieci mogą również wykonać tarczę lub planszę do zatrzymywania pojazdów (znak „STOP”).
-

Przypomnienie pierwsze -dobra widoczność

Przypomnienie drugie -właściwie oznaczony autobus

- ❑ Autobus szkolny („Gimbus”) powinien być barwy pomarańczowej i oznaczony napisem „Autobus szkolny”.
- ❑ Z przodu i z tyłu powinien być także oznaczony tablicami barwy żółtej, informującymi że pojazd przewozi dzieci do lat osiemnastu.

AUTOBUS SZKOLNY

Przypomnienie drugie -autobus

- Takimi tablicami należy oznaczać również autobusy przewożące dzieci w celach turystycznych (wycieczka, kolonia). W warunkach niedostatecznej widoczności, np. po zmroku, podczas deszczu lub mgły, tablice powinny być oświetlone, chyba, że są wykonane z materiałów odblaskowych.
-

Przypomnienie drugie -autobus

- Przy zatrzymaniu autobusu szkolnego odsłaniana jest tablica barwy żółtej ze znakiem „STOP” z żółtym napisem, umieszczona na stałe z tyłu autobusu. Dla innych kierujących jest jednoznacznym nakazem do zatrzymania się, które powinno trwać do czasu, aż tablica zostanie zasłonięta.
-

Przypomnienie drugie -autobus

- W autobusach szkolnych lub przeznaczonych do przewozu dzieci, podczas wsiadania lub wysiadania gr, powinny być także włączone światła awaryjne, co nakłada na kierujących innymi pojazdami obowiązek zachowania szczególnej ostrożności lub, w razie potrzeby, zatrzymania się.
-

Przypomnienie drugie -autobus

Przypomnienie trzecie

-dobrze wyposażona apteczka

- Odpowiednio wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy opiekun grupy wycieczkowej może pobrać np. z sekretariatu szkoły

Wyposażenie podstawowe apteczki

- 1.plaster
- 2.plaster z opatrunkiem
- 3.siatka opatrunkowa (codofix)
- 4.opatrunki wyjąłowane
- 5.bandaż (różne rozmiary)
- 6.bandaż elastyczny
- 7.koc izotermiczny
- 8.nożyczki bez ostrych zakończeń
- 9.maska do sztucznego oddychania
- 10.agrafki
- 11.rękawiczki gumowe (2 pary)
- 12.chustka trójkątna
- 13.folia o wymiarach 30x30cm.
- 14.opaska uciskowa

Przypomnienie trzecie

-dobrze wyposażona apteczka

- W wersji powiększonej można pomyśleć o uzupełnieniu zawartości apteczki o następujące elementy:
 - 1.** Flara ostrzegawcza dla sygnalizowania miejsca wypadku czy niebezpiecznego wydarzenia, jeśli nastąpiło w miejscu oddalonym, a należy wskazać drogę ratownikom (np. w górach)
 - 2.** Elementy odblaskowe, jeżeli wskazane jest dodatkowe oznaczenie miejsca wypadku, np. na drodze lub jej poboczu.
 - 3.** Maskotka działająca uspokajająco na dziecko- uczestnika lub ofiarę wypadku.
-

Przypomnienie trzecie

-dobrze wyposażona apteczka

- Dobrze jest wyposażyc apteczke w większą ilość **rękawiczek gumowych**.
W obecnych czasach rośnie zagrożenie różnego typu wirusami. Z tego powodu nawet przy opatrywaniu zwykłego skaleczenia należy zachować odpowiednie środki ostrożności. Osoby opatrujące otwarte rany, jak i osoby pomagające im, obowiązkowo powinny mieć na rękach rękawiczki gumowe.

Wycieczka piesza

- Na zbiórce poprzedzającej wycieczkę dzieci powinny otrzymać odpowiednie stroje (kamizelki odblaskowe) lub inne elementy odblaskowe

Wycieczka piesza

- Opiekunowie zakładają kamizelki z napisami „kierownik” lub „opiekun grupy” oraz sprawdzają, czy mają resztę potrzebnego ekwipunku: apteczkę i dwie tarcze lub rozwijane plansze ze znakiem „STOP”

Wycieczka piesza

- Dzieci powinny zostać uformowane w kolumnę.
Kolumna pieszych, składająca się z dzieci w wieku do 10 lat, powinna w myśl przepisów poruszać się dwójkami i tylko po:
 - chodniku,
 - drodze dla pieszych,
 - wydzielonym poboczu

Wycieczka piesza

- Jeżeli na trasie wycieczki nie ma ani drogi dla pieszych, ani pobocza, obowiązuje poruszanie się pojedynczą kolumną tuż przy lewej krawędzi jezdni i wyłącznie pod nadzorem osoby pełnoletniej.
-

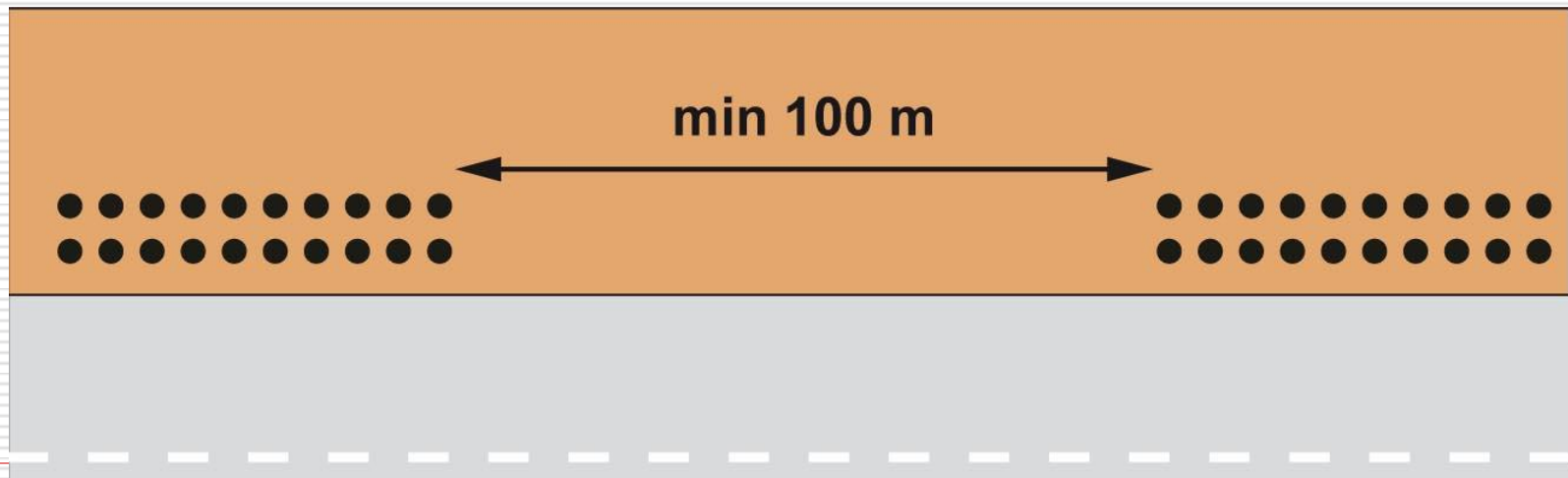
Wycieczka piesza

- Dzieci i młodzież powyżej 10 lat mogą poruszać się w kolumnie czwórkowej pod warunkiem, że nie zajmują więcej, niż połowę jezdni.

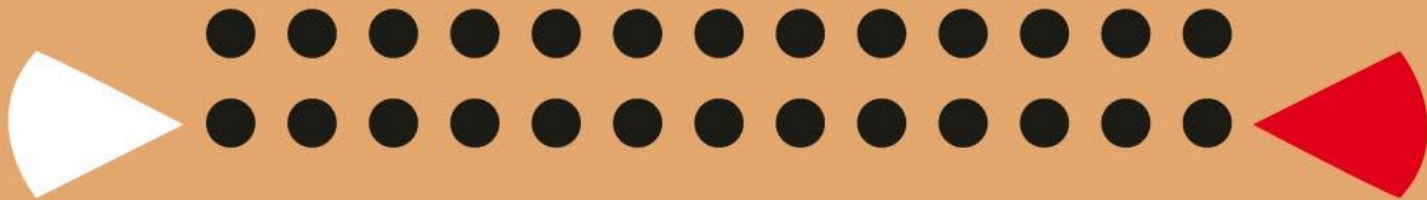
Wycieczka piesza

- Długość kolumny pieszej nie może przekraczać **50 metrów** , a odległość między kolumnami nie może być mniejsza, niż **100 metrów**. Oznacza to ,że jeżeli wycieczka liczy tyle dzieci, że ustawione w odpowiednią kolumnę zajmą na drodze odcinek dłuższy, niż 50 metrów, to należy ustawić dzieci w dwie kolumny, zapewniając podczas marszu min. 100 metrów dystansu między nimi. Każdej z tych kolumn należy zapewnić odpowiednią ilość opiekunów

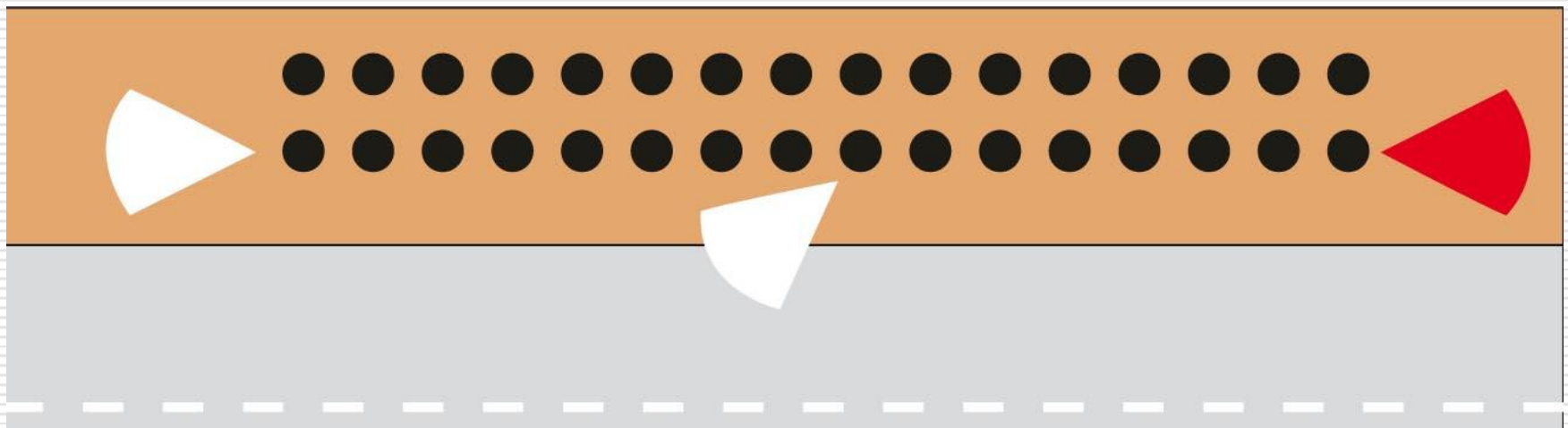
Wycieczka piesza

- Jeżeli kolumna porusza się po drodze w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, pierwsza osoba idąca po lewej stronie kolumny musi nieść latarkę ze światłem białym skierowanym do przodu, natomiast ostatnia - latarkę ze światłem czerwonym skierowanym do tyłu.

Wycieczka piesza

- Jeżeli długość kolumny przekracza dwadzieścia metrów, w latarki ze światłem białym skierowanym do przodu powinny być dodatkowo wyposażone osoby znajdujące się co dziesięć metrów po lewej stronie kolumny.
- Światło latarek powinno być widoczne z odległości min. **150 metrów**.

Wycieczka piesza

- Wskazane jest, aby osoby znajdujące się w pierwszym i ostatnim rzędzie kolumny oraz po jej lewej stronie, ubrane były w kamizelki odblaskowe lub używały innych elementów odblaskowych. Będą wtedy lepiej widoczne.

Wycieczka piesza

- Kolumny piesze nie mogą poruszać się po jezdni w czasie mgły, i - jeżeli formowane są z pieszych w wieku do 10 lat – także w warunkach niedostatecznej widoczności (np. po zmroku).
-

Wycieczka piesza

- Przy przechodzeniu przez jezdnię osoby nadzorujące grupę muszą zapewnić swoim podopiecznym bezpieczeństwo. Wchodzą na jezdnię jako pierwsze, wystawiając tarczę lub rozwijaną planszę ze znakiem "STOP" i schodzą z jezdni jako ostatni.

Wycieczka piesza

- Nie można przeprowadzać grupy przez jezdnię w każdym dowolnym miejscu. Do przechodzenia przez jezdnię służą specjalnie wyznaczone przejścia na jezdni („pasy”), z sygnalizacją świetlną i bez niej, oraz przejścia podziemne lub nadziemne. Na tych przejściach pieszy ma pierwszeństwo przed pojazdem.
-

Wycieczka piesza

Wycieczka piesza

- ❑ Przejście przez jezdnię poza wyznaczonym przejściem dla pieszych dozwolone jest jedynie w odległości nie mniejszej niż 100m od takiego przejścia.
 - ❑ Można także przechodzić przez jezdnię na skrzyżowaniu bez wyznaczonych przejść dla pieszych, nawet jeśli jest ono położone w odległości mniejszej, niż 100 metrów od najbliższego, wyznaczonego przejścia.
-

Wycieczka piesza

- Jeżeli przechodzimy przez jezdnię na takim skrzyżowaniu, to pojazdy skręcające w jezdnię, którą przechodzimy, muszą ustąpić nam pierwszeństwa
-

Wycieczka piesza

□ Na drogach poza terenem zabudowanym, gdzie nie ma wyznaczonych przejść, należy przeprowadzać grupy w miejscu starannie wybranym - tam, gdzie nie spowodujemy zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub utrudnienia ruchu pojazdów.

□ Nie przeprowadzamy grupy tam, gdzie jesteśmy słabo widoczni lub wręcz niezauważalni dla nadjeżdżających pojazdów:

- w pobliżu zakrętów,
- pod wzniesieniem,
- na spadku drogi.

Jeżeli zamierzamy przeprowadzić grupę poza wytyczonym przejściem dla pieszych, zawsze ustępujemy pierwszeństwa pojazdom i na drugą stronę przechodzimy najkrótszą drogą, prostopadle do osi jezdni.

Wycieczka piesza

- Pamiętajmy o ogólnych zasadach zachowania pieszych podczas przechodzenia przez jezdnię:
 - nie wchodźmy bezpośrednio pod nadjeżdżający pojazd, nawet na wyznaczonym przejściu;
 - nie wchodźmy na jezdnię spoza innego pojazdu lub przeszkody ograniczającej naszą widoczność;
 - nie przechodźmy w miejscu, gdzie nie możemy ocenić bezpieczeństwa;
 - nie zwalniamy kroku i nie pozwalajmy dzieciom zatrzymywać się przy przechodzeniu, ale też nie dopuszczajmy do przebiegania jezdni przez dzieci.
-

Wycieczka piesza

- ❑ Przez torowiska, drogi dwujezdniowe, drogi połączone z torowiskiem i drogi, w których umieszczone jest torowisko przechodzić wolno tylko w miejscach do tego wyznaczonych.
 - ❑ Nie wolno chodzić po torowisku lub przechodzić przez nie, gdy opuszczone są lub rozpoczęto opuszczanie zapór zamykających ruch pieszych i pojazdów na przejazdach kolejowych.
-

Wycieczka piesza

- Może zdarzyć się, że grupa wycieczkowa będzie przekraczać drogę dwujezdniową. Wtedy, jeżeli przemawia za tym długość kolumny, właściwym jest wystawienie tarczy ze znakiem "STOP" na obu jezdniach. Przejście na każdej jezdni uważa się za odrębne, właściwie więc przeprowadzamy grupę przez dwie jezdnie- niezależnie, czy robimy to na wytyczonym przejściu, czy poza nim.
 - Również przejście przez drogę jednojezdniową, na której ruch pojazdów jest rozdzielony wysepką lub za pomocą innych urządzeń ustawionych na jezdni, traktujemy jako dwa osobne przejścia
-

Wycieczka piesza

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

Do tego typu wycieczek stosują się wszystkie uwagi dotyczące wycieczek pieszych, choćby ze względu na konieczność dojścia do przystanku i z przystanku do punktu docelowego.

- Gdy uczestnicy wycieczki oczekują na przystanku na przyjazd autobusu lub tramwaju, opiekunowie muszą uważnie obserwować zachowania swoich podopiecznych. Dzieci powinny stać w grupie i nie zbliżać się zbyt blisko do jezdni czy torowiska

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- Jeżeli na jezdni wytyczona jest wysepka przystankowa i łączy ją z chodnikiem przejście dla pieszych, przechodzenie dozwolone jest tylko po tym przejściu. Ze względu na zazwyczaj ograniczone rozmiary wysepki, należy zwracać baczną uwagę na stojące na wysepce dzieci.
-

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- Gdy autobus lub tramwaj zatrzyma się na przystanku, jedna z osób opiekujących się grupą powinna poprosić kierowcę o oczekiwanie z odjazdem do momentu, gdy wszyscy uczestnicy wycieczki bezpiecznie wsiądą do pojazdu.

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- ❑ Opiekunowie wsiadają do środka komunikacji publicznej jako ostatni, zajmując miejsca przy wyjściach, aby kontrolować, czy dzieci nie wysiadają na nieodpowiednim przystanku.

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- Po dojechaniu do celu, jeden z opiekunów ponownie powinien poprosić kierowcę, by zaczekał z odjazdem. Pozostali opiekunowie czuwają nad wysiadaniem dzieci z pojazdu

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- Gdy wszyscy wysiądą, opiekun grupy informuje o tym kierowcę. Po opuszczeniu autobusu dzieci ponownie ustawiane są w kolumnę

Wycieczka środkami komunikacji publicznej

- Przez cały czas trwania wycieczki kierownik wycieczki i pozostali opiekunowie kontrolują zachowanie jej uczestników.

Wycieczka autokarowa

- Na zbiórce przed wyjazdem, każde dziecko i każdy opiekun powinni otrzymać kamizelkę lub inne elementy odblaskowe, co ułatwi opiekunowi obserwację grupy i odnalezienie dzieci w razie ich ewentualnego zagubienia się.

Wycieczka autokarowa

- ❑ Kierownik wycieczki powinien pobrać ze szkolnego depozytu apteczkę i tarczę lub rozwijaną planszę "STOP". Po podjechaniu autokaru kierownik wycieczki powinien sprawdzić, czy jest on odpowiednio oznaczony (patrz slajdy 18,19.)....
-

Wycieczka autokarowa

- ❑ ...i wyposażony w dwie apteczki i sprawne gaśnice.

Wycieczka autokarowa

- ❑ W razie wątpliwości co do sprawności lub stanu technicznego autokaru należy skontaktować się z policją (tel. 112 lub 997) lub z Inspekcją Transportu Drogowego i poprosić o sprawdzenie autokaru i kierowcy

Wycieczka autokarowa

- Podczas oczekiwania na autobus oraz wsiadania i wysiadania dzieci z autobusu, opiekunów obowiązują takie same zasady zwiększonej uwagi i dbałości o bezpieczeństwo uczestników wycieczki, jak w przypadku wycieczki środkami komunikacji publicznej

Wycieczka autokarowa

- Gdy dzieci wsiadają do lub wysiadają z autokaru , jego kierowca powinien włączyć światła awaryjne.

Wycieczka autokarowa

- W czasie jazdy opiekunowie grupy powinni zajmować miejsca siedzące najbliżej wejść i wyjść

Wycieczka autokarowa

- ❑ Nie wolno przewozić autokarem większej ilości pasażerów, niż jest w nim miejsc siedzących. Każde z dzieci powinno zajmować osobne, siedzące miejsce

Wycieczka autokarowa

- Jeżeli autokar jest wyposażony w pasy bezpieczeństwa dla pasażerów, należy dopilnować, aby wszyscy je zapięli

Wycieczka autokarowa

- ❑ Postój autobusu powinien odbywać się, jeżeli jest możliwe, na wyznaczonym parkingu wyposażonym w toaletę, m.in. żeby wyeliminować przebieganie dzieci przez drogę.
- ❑ Na postoju opiekunowie powinni otwierać drzwi oraz wysiadać jako pierwsi, kontrolując wysiadanie grupy z autobusu.

Wycieczka autokarowa

- Należy zwrócić szczególną uwagę , czy do miejsca postojowego zbliżają się (lub odjeżdżają z niego) inne pojazdy, mogące zagrozić bezpieczeństwu grupy.
 - Po zakończeniu postoju opiekunowie wsiadają ostatni, sprawdzając, czy wszystkie dzieci są w autobusie.
-

Wycieczka autokarowa

- Planując dłuższą podróż należy pamiętać o tym, że kierowcę autokaru bezwzględnie obowiązuje **czterdziestopięciominutowy postój co każde cztery i pół godziny czasu jazdy**. Maksymalny czas prowadzenia pojazdu w ciągu doby wynosi **dziewięć godzin**, z możliwością wydłużenia do **dziesięciu godzin**. Kierowca powinien mieć **nieprzerwany czas odpoczynku w ilości jedenastu godzin na dobę**. Ze względu na bezpieczeństwo dzieci należy obowiązkowo przypomnieć kierowcy, gdy zapomni o zbliżającym się czasie przerwy. Dobrze jest przed rozpoczęciem podróży ustalić z nim trasę i miejsca postoju.
-

Wycieczka rowerowa

- Przed wyruszeniem na wycieczkę opiekunowie grupy powinni sprawdzić stan techniczny wszystkich rowerów uczestniczących w wyprawie. W pierwszej kolejności - obowiązkowe elementy wyposażenia roweru:
 1. Światła białego świecącego z przodu roweru
 2. Światła czerwonego świecącego z tyłu roweru (dopuszczalne jest migające)
 3. Sprawnego hamulca +
 4. Światła czerwonego odblaskowego z tyłu roweru (inny kształt niż trójkąt)
 5. Dzwonka lub innego sygnału dźwiękowego

 - Należy także sprawdzić stan opon, prawidłowe zamocowanie bagażu, narzędzia do regulacji i napraw rowerów, wyposażenie rowerów i rowerzystów w elementy odblaskowe
-

Wycieczka rowerowa

- Kaski ochronne nie są obowiązkowe ale używanie ich poprawia bezpieczeństwo, zapobiega urazom głowy przy upadku lub uderzeniu.

Wycieczka rowerowa

- ❑ Przed wyruszeniem dokładnie omawiamy trasę wycieczki, czas i miejsca postoju, sposób zorganizowania grupy w kolumnie (ustalając miejsca zajmowane w niej przez uczestników i wyznaczając osoby wyposażone w dodatkowe oznaczenia.)
- ❑ Przypominamy także przepisy ruchu drogowego dotyczące poruszania się kolumny rowerowej po drodze.

Wycieczka rowerowa

- Kolumna rowerowa nie może składać się z więcej, niż piętnastu rowerów. Odległość między poszczególnymi kolumnami nie może być mniejsza, niż 200m.

Wycieczka rowerowa

- ❑ Jazda w kolumnie rowerowej nie zwalnia jej uczestników z obowiązku stosowania się do przepisów ruchu drogowego.
 - ❑ Zalecane jest stosowanie kamizelek bądź elementów odblaskowych. Rowerzyści używający kamizelek odblaskowych są z daleka lepiej widoczni, a zatem bezpieczniejsi.
-

Wycieczka rowerowa

- Na początku kolumny jedzie kierownik wycieczki, drugi opiekun natomiast (o ile jest) zajmuje miejsce na końcu kolumny.

Wycieczka rowerowa

- Rowerem należy poruszać się po drodze dla rowerów lub drodze dla rowerów i pieszych (wtedy ustępujemy miejsca pieszym).

Wycieczka rowerowa

- ❑ W przypadku braku drogi dla rowerów lub dla rowerów i pieszych wolno korzystać z pobocza drogi, a jeżeli droga nie jest w nie wyposażona, ruch rowerów powinien odbywać przy prawej krawędzi, wyłącznie w rzędzie jeden za drugim.
 - ❑ Na drodze rowerzyści nie mogą:
 - jechać jeden obok drugiego
 - jechać bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy i nóg na pedałach
 - czepiać się pojazdów
-

Wycieczka rowerowa

- ❑ Przejeżdżanie jezdni powinno mieć miejsce na specjalnie wytyczonych przejazdach dla rowerów.

Wycieczka rowerowa

- Jeżeli takich miejsc nie ma, należy przejeżdżać przez jezdnię w miejscach zapewniających bezpieczeństwo grupie, z zachowaniem szczególnej ostrożności i zgodnie z zasadami ruchu drogowego.
 - Na wytyczonych przejazdach zabronione jest:
 - wjeżdżanie bezpośrednio przed jadący pojazd,
 - zwalnianie lub zatrzymywanie bez istotnej przyczyny.
-

Wycieczka rowerowa

- Podczas przejeżdżania przez jezdnię, zarówno w miejscach oznaczonych, jak i nieoznaczonych, nie wolno łamać szyku kolumny ani też zatrzymywać się na jezdni

Wycieczka rowerowa

- Po chodniku wolno jechać rowerem wzdłuż drogi, na której:
 - dozwolona prędkość wynosi powyżej 60 km/h,
 - brak jest wydzielonej drogi dla rowerów,
 - szerokość chodnika wynosi co najmniej 2 m.
 - Rowerem po chodniku wolno poruszać się także w sytuacji, gdy sprawujemy opiekę nad dzieckiem do dziesiątego roku życia jadącym rowerem.
 - Po chodniku należy jechać powoli, z zachowaniem szczególnej ostrożności i pamiętając o ustępowaniu miejsca pieszym.
-

Wycieczka rowerowa

- Postoje podczas wycieczek rowerowych powinny odbywać się w bezpiecznym miejscu poza drogą.
 - Po zakończeniu wycieczki wskazane jest przekazanie dzieci rodzicom. Mamy wówczas pewność, że dotrą bezpiecznie do domów.
-

Wycieczka pociągiem

- Ze względu na specyfikę dworców kolejowych, m.in. usytuowania peronów, należy zachować wzmożoną czujność. Oczekując z grupą na przyjazd pociągu uważamy, żeby żadne z dzieci nie zbliżało się do torów.

Wycieczka pociągiem

- ❑ W czasie podróży pociągiem z przedziałami wieloosobowymi (przejściowymi) opiekunowie grupy powinni zająć miejsca najbliższej wyjść.
 - ❑ Jeżeli wagony są z przedziałami kilkuosobowymi opiekunowie powinni zająć przedziały skrajne po obu stronach i obserwować czy któryś z podopiecznych nie przechodzi w kierunku wyjścia.
 - ❑ Każde wyjście się dziecka do toalety powinno być zgłoszone opiekunowi albo odbywać się pod jego opieką. I w tym przypadku ubiór dzieci ma istotne znaczenie; zdecydowanie łatwiej zauważyć dziecko w stroju z elementami odblaskowymi.
-

Wydarzenia nadzwyczajne

- Organizator wycieczki powinien dołożyć wszelkich starań żeby nie doszło do nieprzewidzianych okoliczności zagrażających życiu lub zdrowiu grupy wycieczkowej.
 - Gdyby jednak doszło do zdarzenia losowego np. któreś z dzieci zasłabło, zemdląło, doznało obrażeń cielesnych (złamanie nogi, oparzenie, skaleczenie) lub wydarzył się wypadek, opiekunowie nie mogą dopuścić do paniki wśród podopiecznych. Jeżeli jest kilka osób dorosłych należy podzielić ich na osoby udzielające pomocy i osoby pilnujące pozostałe dzieci.
 - Jeśli dorosłych jest za mało, opiekę nad dziećmi powierzamy jednemu z uczestników, w naszej ocenie najrozsądniejszemu, cały czas kontrolując jego zachowanie.
-

Wydarzenia nadzwyczajne

- ❑ Po sprawdzeniu (jeśli jest to możliwe) wielkości obrażeń wzywamy telefonicznie służby ratownicze, lub prosimy o pomoc w tej mierze przypadkowych świadków.
 - ❑ Jeżeli stan poszkodowanych jest stabilny, do pilnowania ich możemy przydzielić innego uczestnika wycieczki, uspokajając w tym czasie pozostałych podopiecznych. Nie oddalamy się z miejsca wydarzenia do chwili przybycia służb ratowniczych.
 - ❑ Proszę pamiętać o konieczności powiadomienia o zdarzeniu Dyrekcji szkoły i prawnych opiekunów ewentualnych ofiar.
-